

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 16/1975-76 med anledning av landskapsstyrelsens framställning om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande transport av farliga ämnen.

Med anledning av ovannämnda framställning varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört trafikinspektören Ulf Lillie, byråingenjören Göran Holmberg samt t.f. länsmannen Georg Wideman, vördsamt anföra följande.

Föreliggande förslag till landskapslag utgör en uppföljning av landskapslagen om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande explosionsfarliga ämnen (ÅFS 12/71) jämte senare vidtagna ändringar och kompletteringar.

Det är således en betydelsefull brist i lagstiftningen som på detta sätt skall avhjälpas. Tyvärr utgör lagen och förordningen om transport av farliga ämnen på väg endast en ramlagstiftning, som för att verkligen åstadkomma förbättringar och möjligheter till effektiv övervakning av transporter av farliga ämnen såväl vad beträffar själva fordonen som vad beträffar lasten, förutsätter särskilda beslut och föreskrifter. Dylika specialföreskrifter kommer också omedelbart sedan de utfärdats att äga tillämpning i landskapet Åland.

Lagutskottet har visserligen haft att egentligen taga ställning blott till texten i förslaget till landskapslag men utskottet har trots detta givetvis även tagit del av den underliggande rikslagstiftningen.

Härvid har utskottet rent principiellt noterat, att lagstiftningen enbart avser transporter på väg, varvid med väg avses område som definieras i lagen om vägtrafik. Trafikministeriets beslut av den 12 juni 1975 innefattande bestämmelser om utrustningen av färjor på allmänna vägar och om tillsynen över färjdriften, vilket beslut har utfärdats med stöd av förordningen (rikets självfallet) om allmänna vägar, gäller alltså icke utan vidare ens efter tillkomsten av nu föreliggande blankettlag färjorna inom landskapet. I den utsträckning landskapets färjor utför transporter i sjöfartsstyrelsens farleder eller eljest betraktas såsom fartyg, varöver sjöfartsstyrelsen har bestämmanderätt med avseende å utrustning och säkerhetsföreskrifter, får man anse att rikets (sjöfartsstyrelsens eller handels- och industriministeriets) anvisningar och bestämmelser skall gälla också dessa farkoster. Ve-

terligen torde landskapsstyrelsen redan ha uppmärksammat denna problematik.

Med farligt ämne avses i lagen ämnen eller föremål, som på grund av att de är explosiva, brandfarliga, radioaktiva eller frätande eller på grund av annan dylik egenskap kan skada människor eller egendom. Tillsviðare finnes ingen närmare specifikation eller klassificering av farliga ämnen. Ej heller finnes närmare anvisningar om konstruktion, utrustning och utmärkning av de fordon, som skall transportera farliga ämnen. Icke heller har förutsatta närmare anvisningar om särskild besiktning av sådana fordon utfärdats.

Enligt uppgifter som utskottet inhämtat transporteras årligen till Åland c. 1.600 ton farliga ämnen. Därav utgör emellertid större delen (c. 1.300 ton) flytgas och svetsgas.

I rikslagens 9 § föreskrives att farligt gods i vissa fall skall på lämpligt sätt förstöras. Sådan destruktionsanläggning för radioaktiva, giftiga eller frätande ämnen finnes icke på Åland.

Jämligt 9 § i riksförordningen har trafikministeriet tillagts betydelsefulla befogenheter beträffande förutsättningarna för utförande av transporter med farliga ämnen. Jämligt 2 § i lagförslaget skulle motsvarande befogenheter på Åland tillkomma landskapsstyrelsen.

Vad som är stadgat i 10 § rikslagen och 11 § riksförordningen förefaller för Ålands vidkommande som en överorganisation men å andra sidan kommer säkert dessa stadganden att få ringa betydelse för vårt vidkommande.

Införandet också på Åland av den nya lagstiftningen om landstransporter av farliga ämnen förutsätter överhuvudtaget effektiv övervakning såväl i hamnarna som på vägarna av sådana transporter. Tillfredsställande övervakning åter förutsätter utbildning och färdighet att vid olyckor snabbt ingripa hos de personer, som skall taga befattning med dylika speciallastar. I den mån tillfredsställande utbildning inom detta område icke kan erhållas i Finland kan det vara skäl att uppmärksamma de erfarenheter som vunnits i Sverige, där hanteringen av farligt gods detaljplanerats och -reglerats på ett helt annat sätt än tillsviðare skett i vårt land.

Utskottet som ingenting har att anmärka emot själva förslaget till landskaps-

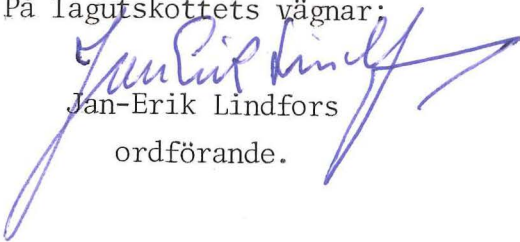
-3-

lag, får vördsamt föreslå

att Landstinget skulle i oförändrad form antaga förslaget till landskapslag om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande transport av farliga ämnen.

Mariehamn den 17 mars 1976.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors

ordförande.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Olof Jansson samt ledamöterna Bengtz, Dahlman och Söderlund.